

Miljö- och energidepartementet

Regeringskansliet
103 33 Stockholm

Ert Diarienummer: M2019/00116/K1

Remiss av Meddelande från kommissionen En ren jord åt alla - En europeisk strategisk långsiktig vision för en stark, modern, konkurrenskraftig och klimatneutral ekonomi

Länsstyrelsen i Västmanland län tillstyrker förslaget och välkomnar en tydlig och ambitiös långsiktig vision för EU:s klimatpolitik. Länsstyrelsen delar analysens slutsatser om att ett utvecklat åtgärdsarbete behövs inom alla sektorer och inriktningen mot att nå nollutsläpp av växthusgaser i EU senast år 2050. Det är positivt att visionen visar på synergier mellan näringslivsutveckling, hälsa och andra globala mål inom Agenda 2030.

En ambitiös och långsiktig vision för EU ger ett viktigt stöd till länsstyrelsernas arbete att med ett långsiktigt perspektiv främja, samordna och leda det regionala arbetet inom samtliga relevanta sakområden avseende energiomställning och minskad klimatpåverkan. Miljömålberedningen konstaterade i den överenskommelse som föregick det klimatpolitiska ramverket att en skärpt klimatpolitik inom EU är avgörande för att Sverige ska vara lyckosam i ambitionen att vara ett ledande land i det globala arbetet med att förverkliga Parisavtalet, och att nå de uppsatta nationella etappmålen på väg mot nettonollutsläpp år 2045. Därmed stödjer en långsiktig vision om ett växthusgasneutralt EU år 2050 länsstyrelsernas uppdrag att ta fram regionala energi- och klimatstrategier utifrån Sveriges långsiktiga energi- och klimatmål, och att arbeta för ökat genomslag av dessa mål.

Länsstyrelsen anser att det snart även skulle behövas en strategisk vision för något årtal mellan 2050 och 2100, exempelvis 2060 eller 2075.

Synpunkter på förslaget

Av de åtta scenarier till år 2050 som modellerats är det scenario 7 och 8 som kan bedömas ha tillräcklig ambitionsnivå för att nå nollutsläpp. Av dessa bedöms scenario 8 ha mest synergier med andra Agenda 2030-mål. Att såsom i scenario 8 tydligare inkludera livsstilsförändringar och ändrade konsumtionsval innebär att Europa inte blir lika beroende av tekniker som i dagsläget inte finns på plats i stor skala (CCS, vätgas, e-bränslen et cetera). Samtidigt behövs satsningar på CCS och särskilt bio-CCS, i likhet med scenario 7, för att bygga upp en kapacitet för att nå de negativa utsläpp som är nödvändiga, särskilt efter år 2050.

Som ovan nämnts konstaterade Miljömålsberedningen att en skärpning av EU:s klimatpolitik är viktig för att klara nå de svenska etappmålen till åren 2030 och 2040. Det är tveksamt om utsläppsbanan till 2050 stödjer genomförandet av de svenska etappmålen i tillräcklig hög grad. Även för de mest ambitiösa scenarierna 7 och 8, som uppges klara 1,5 graders målet, indikerar en utsläppsbanan med betydligt lägre utsläppsminskningar till 2030 och 2040 än vad de svenska etappmålen anger (figur 90 i bakgrundsanalysen). Till exempel indikeras en utsläppsminskning för vägtransporter på omkring 25 procent mellan åren 2005 och 2030 (figur 58 i bakgrundsanalysen). Det är tveksamt om en så pass svag reduceringstakt på europeisk nivå stödjer uppfyllandet av det svenska sektorsmålet för inrikes transporter.

Om scenarierna 7 och 8 ligger i linje med vad som behöver göras för att nå 1,5 gradersmålet beror förutom på utsläppen 2050 även på utsläppsbanan fram till 2050, tolkningen av hur mycket EU respektive andra länder behöver göra utifrån ”... the principle of common but differentiated responsibilities...”, samt hur mycket negativa utsläpp som uppnås efter 2050.

Det behöver finnas flexibilitet i EU:s strategiska vision så att länderna kan uppnå målen utifrån sina förutsättningar. Sveriges förutsättningar skiljer sig på vissa viktiga punkter relativt de flesta andra EU-länder. Exempelvis har Sverige hög andel vattenkraft, en relativt sett god tillgång på biomassa, stor säsongsbunden variation i energianvändning och väl utbyggd fjärrvärme. Det innebär att lösningarna för Sverige ser något annorlunda ut än vad som beskrivs i EU-visionen. Exempelvis behövs sannolikt mer bioenergi för uppvärmning (då det är dyrt att lagra elenergi från sommar till vinter) och den väl utbyggda fjärrvärmens med kraftvärme kan vara ett sätt att uppnå bättre effekt i utbud och efterfrågan av el.

Länsstyrelsen är positiv till förslaget att 25% av EU:s nästa långtidsbudget ska användas till klimatsatsningar för att påskynda energiomställningen i den europeiska unionen.

Transportsektorn har en omfattande klimatutmaning, då det idag står för en betydande del av utsläppen. Här har transportsektorn stora möjligheter att genom satsning på ny teknik och förnybarbränsle bidra stort till uppfyllelse av klimatmålen.

Länsstyrelsen anser att förutom satsningar på förnybar energi även behövs ett ökat fokus på effektivisering av hela energisystemet avseende produktion, överföring och användning.

Länsstyrelsen instämmer i visionens skrivningar om vikten av bred förståelse och acceptans för den omställning som behövs. Det krävs även ett aktivt arbete för att göra omställningen så attraktiv som möjligt, och för att lindra effekterna för de medborgargrupper och regioner som riskerar att drabbas negativt av omställningen. Satsningar på förnybar energi och ökad förädling av bioråvaror är exempel på insatser som har potential att motverka ökade sociala och regionala

skillnader. Här fyller även länsstyrelsen en viktig roll, till exempel genom att samordna insatser så att kommuner, företag och andra aktörer ska kunna förbereda sig och ställa om sin verksamhet.

I den slutliga handläggningen av detta ärende, där Landshövding Minoo Akhtarzand varit beslutande och klimatkoordinator Jan van der Horst varit föredragande har även Länsråd Ulrica Gradin deltagit.

Minoo Akhtarzand

Jan van der Horst